

Skatter. — Spørgsmaalet om de indirecte Skatter skal jeg ikke berøre; men jeg hader, som sagt, Indkomstskatten, fordi der er noget Uædelt ved den, noget i høi Grad Demoraliserende, og vi ere paa ingen Maade saa gode og blibe det ikke i lang Tid, at vi kunne naae en Indkomstskat, der er lidelig, eller rammer paa en retfærdig Maade, (S. A. Hansen: Det blive vi aldrig!) — af, nei, desværre!

Der er et Par Punkter i Loven, som jeg skal tillade mig kort at omtale. Jeg maa samstemme med dem, der mene, at det er uheldigt, at Sogneforstanderskaberne skulle have med denne Stats Opkrævning at gjøre, og navnlig fordi jeg anseer det for en af Statens første og vigtigste Goder at have en flink, hurtig og retfærdig Administration i alle Forhold. Men dette forudsætter rigtignok, at man maa have Statstjenere, at man maa have Embedsmænd; og jeg vil til Fordeel for den ærede Minister fremhæve, at, naar man idelig siger, at vi have for mange Embedsmænd, at vi ikke maae have de Embedsmænd og ikke de, at vi ingen maa have, og altsaa heller ikke maae have Amtsforvaltere, saa maa man paa den anden Side være saa rimelig at finde sig i, at Andre skulle udføre Forretningerne, og altsaa i dette Tilfælde Communerne. Man kan ikke baade blive fri for Forretningerne og fri for Embedsmændene. Sædvanligt erkjender jeg, som sagt, at det er rigtigt og heldigt, at denne Skat ikke bliver indkrævet gennem Sogneforstanderskaberne. Dvertimod maa den opkræves paa en saadan Maade, at al Vilkaarlighed kan udelukkes, at Maalene blive optagne og Ansættelserne fleg med Nøiagtighed og Kyndighed, saaledes at der ikke bliver Anledning til Klager. — Det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg) omtalte som Noget, der burde følge af sig selv, at, naar man ved denne Lov vilde beskaffe Landet — hvad jeg iøvrigt mener, at man ikke bør gjøre — saa skulde man dog indrømme, at Boligen hører til Bedriften, og, da man ikke vil beskaffe denne, heller ikke bør beskaffe Boligen. Men jeg maa tillade mig at

yttere, at der neppe er nogen Bolig paa Foruden, hvortil der ikke knytter sig en Bedrift, ikke hører et Slags Værksted. Selv den fattige Skribent, der sidder paa sit Tagkammer, har sit Værksted; det Samme gjælder Haandværkere, Fabrikeiere eller hvilket som helst Andre. Nu siger man, at disse Boliger dog have en egen Værdi, uafhængig af Bedriften, men at dette ikke er Tilfældet paa Landet, hvor Boligen vilde være værdiløs, naar den ikke benyttes af Den, der havde Bedriften. Men, hvis vi tænke os, at Alle, der i Kjøbstæderne drive en, det være sig hvilken som helst, Virksomhed, o: have en Bedrift, ikke benyttede Boligerne, saa er det klart, at Kjøbstadbygningerne ligeledes vare uden nogensomhelst Værdi. Til enhver Virksomhed behøves et Huus, et Værksted, overhovedet et Rum, og det, hvad enten denne Virksomhed øves paa Landet eller i Byen. — Hvad angaaer Bestemmelsen om de 10,000 □ Allen, saa er den jo netop tagen med Hensyn til de Gaarde, som af den ærede sidste Valer bleve berørte, da han kom ind paa det æsthetiske Spørgsmaal. Forresten troer jeg oprigtigt talt ikke, at Noget for at blive fri for Bygningsafgiften, der jo efter Loven ikke vil kunne overstige 150 Rd., skulde give sig til at nedrive de gamle Bygninger og opføre nye istedetfor, thi en saadan Cuur vilde vistnok blive temmelig kostbar.

Jeg kommer nu til det Spørgsmaal, som egentlig har foranlediget mig til at tage Ordet. Det vil sees af Motiverne, at den i Frdg. af 1ste October 1802 § 45 indeholdte Bestemmelse, hvorefter „vort Land Bornholm,“ som det hedder, kun skal svare de ved den nævnte Forordning paabudne Afgifter, altsaa ogsaa Bygningsafgiften, med deres halve Beløb, har man troet at kunne see bort fra, da, som der staaer, man ikke har troet at burde bibeholde denne Undtagelse „fordi den i ethvert Fald for Bygningsafgiftens Vedkommende synes at mangle berettiget Grund.“ Hvad jeg har sagt om de directe Skatter, passer væsentligt ogsaa ind her; hvad der har en lang Tids Hævd for sig,